Lietas arhīva Nr. C-1801-18/35
ECLI:LV:KURT:2018:0618.C69180118.3.S

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā

Kurzemes rajona tiesa: tiesnesis I.Kligačs

ar sekretāri S.Višķeri, piedaloties prasītāja pārstāvei zv.advokāta palīdzei I.Kaļinovskai, atbildētājam /pers. B/ **2018.gada 18.jūnijā** izskatīja atklātā tiesas sēdē Ventspilī, Katrīnas ielā 14 civillietu /pers. A/ prasībā pret **/pers. B/** par zaudējumu piedziņu,-

k o n s t a t ē j a

Prasītājs 2018.gada 16.martā griezies tiesā ar prasību par zaudējumu 33474.52 EUR un tiesāšanās izdevumu piedziņu no /pers. B/.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2013.gada 15.jūlijā starp prasītāju un /pers. B/ noslēgts automašīnas nomas līgums par automašīnas WV LT 35 nomu, kurā netika noteikta nomas maksa. Atbildētājs uzņēmās pienākumu apmaksāt soda naudas par satiksmes noteikumu vai novietošanas pārkāpumiem, kā arī atbildību par visiem pienākumiem, kas piemērojami vispārējiem draudu avotiem, kas izriet no bojājumu nodarīšanas trešajām personām. Atbilstoši līguma 3.10.punktam, atbildētājs uzņēmies arī pienākumu nomaksāt visas likumos un normatīvajos aktos paredzētās nodevas, nodokļus, apdrošināšanas maksājumus, lai nodrošinātu netraucētu transportlīdzekļa lietošanu nomas periodā.

2013.gada 20.oktobrī atbildētājs Lielbritānijā izraisījis ceļu satiksmes negadījumu un 2016.gada 8.augustā Latvijas Transportlīdzekļu apdrošināšanas birojs pārskaitījis Lielbritānijas Transportlīdzekļu apdrošināšanas birojam 29675.18 EUR.

2016.gada 15.augustā un 2016.gada 12.oktobrī prasītājs saņēmis pretenzijas par zaudējumu 32220.96 EUR atlīdzināšanu.

Lai izvairītos no tiesvedības procesa ar Latvijas Transportlīdzekļu apdrošināšanas biroju, prasītājs 2017.gada 1.augustā ar piedzinēju noslēdzis vienošanos par parāda atmaksu, saskaņā ar kuru prasītājam laika periodā no 2017.gada 15.augusta līdz 2018.gada 15.janvārim bija jāveic ikmēneša maksājums 50.00 EUR parāda dzēšanai un līdz 2018.gada 1.februārim jānoslēdz jauna vienošanās par atlikušās summas atmaksu ilgākā laika periodā.

Prasītājs centies atrisināt strīdu ar Latvijas Transportlīdzekļu apdrošināšanas biroju ārpustiesas kārtībā, taču Latvijas Transportlīdzekļu apdrošināšanas birojs nav bijis ieinteresēts uzsākt piedziņu pret atbildētāju, bet atbildētāja rīcība pierāda, ka zaudējumu atlīdzināšana no atbildētāja puses nav sagaidāma.

Tikai 2018.gada 13.janvārī prasītājam izdevies iznomāto transportlīdzekli atgūt.

Prasītājs uzskata, ka apdrošinātājs ir nepamatoti un prettiesiski vērsties ar prasījumiem pret viņu kā transportlīdzekļa īpašnieku, kura valdījumā un faktiskā lietošanā transportlīdzeklis neatradās no 2013.gada 15.jūlija līdz pat 2018.gada 13.janvārim. Latvijas Transportlīdzekļu apdrošināšanas birojam bijis zināms, ka negadījuma brīdī transportlīdzekļa vadītājs bija atbildētājs.

Prasītājs uzskata, ka tieši atbildētājam ir jāuzņemas atbildība par izraisītā ceļu satiksmes negadījuma sekām un jāsamaksā Latvijas Transportlīdzekļu apdrošināšanas birojam pieprasīto zaudējumu atlīdzību 33174.52 EUR, kā arī jāatlīdzina prasītājam atbildētāja vietā jau samaksātos 300.00 EUR laika posmā no 2017.gada 15.augusta līdz 2018.gada 10.janvārim. Tieši atbildētāja rīcība ir tiešā cēloņsakarībā ar Latvijas Transportlīdzekļu apdrošināšanas birojam nodarītajiem zaudējumiem, jo atbildētājs kā transportlīdzekļa tiesīgais lietotājs nav noslēdzis apdrošināšanas līgumu prasītāja vārdā.

Prasītājs neizvirza atbildētājam mantiskās pretenzijas par transportlīdzekļa stāvokli, bet tikai pretenzijas sakarā ar Latvijas Transportlīdzekļu apdrošināšanas birojam pieprasīto zaudējumu atlīdzību 33 424,52 EUR apmērā, no kuriem 300 EUR ir atzīstami par zaudējumiem, kas jau cēlušies, jo prasītājs tos ir samaksājis Vienošanās ietvaros, bet 33 174,52 EUR kā zaudējumi, kuri vēl stāv priekšā.

Ja atbildētājs būtu nomaksājis apdrošināšanas maksājumus, tad netiktu saņemtas pretenzijas no apdrošinātāja.

Transportlīdzeklis tika nodots atbildētājam ar derīgu OCTA polisi (līdz 15.10.2013.), bet atbildētājs izraisīja ceļu satiksmes negadījumu 2013.gada 20.oktobrī. Vadoties no esošās tiesu prakses, Latvijas Transportlīdzekļu apdrošināšanas birojam bija jāizvirza savas pretenzijas pret atbildētāju kā speciālo tiesību subjektu - lietotāju, nevis prasītāju kā Transportlīdzekļa īpašnieku.

Pamatojas uz Civillikuma 1., 875.pantiem, 876. panta otro daļu, 1770., 1771., 1773., 1775., 1779.pantiem, OCTA likuma 3. panta otro daļu, 41. panta otrās daļas 1. punktu.

Ar Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 21.marta lēmumu kā trešā persona bez patstāvīgiem prasījumiem prasītāja pusē pieaicināta biedrība "Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs".

2018.gada 29.maijā tiesā saņemts atbildētāja **rakstveida paskaidrojums**, kuros prasību neatzīst, noliedzot, ka parakstījis 2013.gada 15.jūlijā datēto automašīnas nomas līgumu. Norāda, ka parakstījis citu nomas līgumu, kas bija rakstīts ar roku un uz vienas lapas. Vienojušies, ka par automašīnas tehnisko stāvokli atbild viņš, bet prasītājs uzņēmās veikt apdrošināšanu. 2013.gada oktobrī ceļu satiksmes negadījuma brīdī Anglijā konstatējis, ka automašīna nav apdrošināta. Automašīnu lietojis līdz 2015.gadam, kad saplīsa motors. Automašīnu prasītājs savācis tikai 2018.gada 20.maijā, kaut arī atslēgas un tehniskā pase tika savākta daudz agrāk.

Uzskata, ka viņa paraksts uz 2013.gada 15.jūlija automašīnas nomas līguma ir viltots.

Trešā persona atkārtoti uz tiesas sēdi nav ieradusies, nekādus iebildumus, lūgumus nav iesniedzis.

Tiesa uzskata, ka lietas skatāma bez trešās personas biedrības "Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" klātbūtnes tiesas sēdē, jo lietas dalībniekam par tiesas sēdi paziņots likumā noteiktā kārtībā. Par tiesas pavēstes saņemšanu trešā persona paziņojusi 2018.gada 24.maijā.

Prasītāja pārstāve **tiesas sēdē** prasību uzturēja uz tiem pamatiem, kas norādīti prasības pieteikumā, papildus uzsverot, ka tieši atbildētājam ir jāuzņemas atbildība un jāsedz radušies zaudējumi kā transportlīdzekļa tiesīgam lietotājam, kurš neizpildīja pušu līguma 3.10. punktu, OCTA likuma 3. panta otrās daļas prasības un īpašnieka vārdā nenoslēdza apdrošināšanas līgumu.

Atbildētājs tiesas sēdē prasību neatzina, paskaidrojot, ka 2013.gada 15.jūlija automašīnas nomas līgumu nav parakstījis, bet pušu starpā tika parakstīta cita vienošanās. 2013.gada 20.oktobrī Lielbritānijā iekļuvis ceļu satiksmes negadījumā ar riteņbraucēju, ar kuru izlīdzis. Tad arī konstatējis, ka viņa nomātā automašīna nav apdrošināta.

Nenoliedz, ka pušu starpā pastāvēja vienošanās, ka nomātai automašīnai tehniskā apskate un apdrošināšana jāveic viņam. Automašīnu arī pēc avārijas apdrošinājis līdz 2015.gadam par saviem līdzekļiem.

Tā ka automašīna nepieder viņam, uzskata, ka zaudējumi nav jāsedz.

Izvērtējusi prasības pieteikumu un tam pievienotos materiālus, pušu paskaidrojumus tiesas sēdē, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

Noskaidrots, ka prasītājam /pers. A/ pieder transportlīdzeklis VW LT 35, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/ (lietas 16.lapa), kas 2013.gada 15.jūlijā uz nomas līguma pamata tika nodots atbildētāja lietošanā.

Lietā pastāv strīds par tiesā iesniegtā 2013.gada 15.jūlija automašīnas nomas līguma spēkā esamību. Savukārt lietā netiek apstrīdēts, ka pušu starpā bija noslēgts nomas līgums ar iespēju izpirkt minēto automašīnu un ka atbildētājam bija pienākums veikt šīs automašīnas tehnisko apskati un tās apdrošināšanu nomas periodā.

Noskaidrots, ka 2013.gada 20.oktobrī atbildētājs, vadot prasītājam piederošo transportlīdzekli, Lielbritānijā izraisījis ceļu satiksmes negadījumu, kā rezultātā 2016.gada 8.augustā Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs pārskaitījis Lielbritānijas Transportlīdzekļu apdrošināšanas birojam saskaņā ar lietu Nr. W-60/2013-GB 25287.01 Lielbritānijas sterliņu mārciņas (lietas 18.lapa). Negadījuma brīdī automašīnai sauszemes transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana nebija veikta (lietas 17.lapa).

Tāpat noskaidrots, ka Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs 2016.gada 15.augustā un 2016.gada 12.oktobrī vērsies ar pretenzijām pret prasītāju kā transportlīdzekļa īpašnieku un ka 2017.gada 1.augustā prasītājs un Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs noslēguši vienošanos par parāda atmaksu, atbilstoši kurai prasītājs apņēmies 2013.gada 20.oktobrī satiksmes negadījuma rezultātā Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam radušo zaudējumu EUR 33424.52 apmērā atlīdzināšanu. Laika periodā no 2017.gada 15.augusta līdz 2018.gada 15.februārim iemaksāta Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja kontā naudas summa 300.00 EUR apmērā (lietas 22-23.lapas).

Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 3.panta otrā daļa nosaka, ja īpašnieks nodevis lietošanā citai personai transportlīdzekli, par kuru nav noslēgts apdrošināšanas līgums vai transportlīdzekļa lietošanas laikā ir beidzies apdrošināšanas līguma termiņš, apdrošināšanas līgumu īpašnieka vārdā slēdz transportlīdzekļa tiesīgais lietotājs. Apdrošināšanas pienākuma nav tiesīgajam lietotājam, kas ir darba tiesiskajās vai dienesta attiecības.

Šajā gadījumā transportlīdzekļa lietošanas laikā ir beidzies apdrošināšanas līguma termiņš, atbildētājs nav darba tiesiskajās vai dienesta attiecībās ar transportlīdzekļa īpašnieku, tāpēc saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 3.panta otro daļu atbildētājam bija pienākums noslēgt obligātās apdrošināšanas līgumu. Atbildētājam, lietojot nomāto automašīnu, pašam bija jāseko līdzi apdrošināšanas līguma termiņam.

Civillikuma 1779. pants nosaka, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis. Savukārt Civillikuma 1775. pantā norādīts, ka katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina.

No lietas materiālos esošajām konta izdrukas redzams, ka prasītājs samaksājis Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam 300.00 EUR, veicot maksājumus 2017.gada 15.septembrī – 50.00 EUR, 2017.gada 15.augustā – 50.00 EUR, 2017.gada 14.oktobrī- 50.00 EUR, 2017.gada 14.novembrī – 50.00 EUR, 2017.gada 12.decembrī – 50.00 EUR un 2018.gada 10.janvārī – 50.00 EUR (lietas 22.-24.lapas). Tā kā šie zaudējumi prasītājam radušies atbildētāja rīcības rezultātā, tad tie piedzenami no atbildētāja. Pārējā daļā- par 33174.52 EUR prasība noraidāma turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

Saskaņā ar Civillikuma 1771. pantu zaudējums var būt vai nu tāds, kas jau cēlies, vai tāds, kas vēl stāv priekšā; pirmajā gadījumā tas dod tiesību uz atlīdzību, bet otrajā uz nodrošinājumu. Tikai jau cēlies zaudējums, faktiski pastāvošs zaudējums ir jāatlīdzina.

Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja zaudējumus 33174.52 EUR, kurus no prasītāja pieprasa Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs, taču tiesai nav pamata minētu summu traktēt kā zaudējumus, kas radušies prasītājam atbildētāja darbības vai bezdarbības rezultātā, jo nav iesniegti pierādījumi par to, ka minēto summu prasītājs būtu nomaksājis. Tā kā naudas summa 33174.52 EUR ir prasītājam priekšā stāvošs zaudējums, tad prasītājam ir tiesības tikai uz zaudējumu nodrošinājumu šajā daļā.

Tiesas sēdē prasītāja pārstāve nenoliedz, ka Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam bez samaksātiem 300 EUR nauda vairs nav maksāta. Pats prasītājs savā prasības pieteikumā (lietas 7.lapa) arī atzīst, ka 300 EUR ir atzīstami par zaudējumiem, kas jau cēlušies, jo prasītājs tos ir samaksājis vienošanās ietvaros, bet 33 174.52 EUR ir zaudējumi, kas stāv vēl priekšā. Prasītājam šajā daļā nav radies tagadējas mantas samazinājums. Tiesa nav piedzinusi minētos zaudējumus no prasītāja kā transportlīdzekļa īpašnieka, tātad saistības šī iemesla dēļ nav iestājušās.

Juridisko jēdzienu „priekšā stāvošs zaudējums" ir pamats attiecināt uz tādiem apstākļiem, kas liecina par zaudējumu izraisoša tiesību pārkāpuma iespējamību nākotnē. Taču izskatāmajā civillietā konstatētie faktiskie apstākļi apstiprina, ka atbildētāja prettiesiskā bezdarbība, kuras rezultātā noticis prasītājai piederošās tagadējās mantas samazinājums šajā daļā, nav notikusi, tādēļ zaudējumus 33 174.52 EUR apmērā nevar kvalificēt atbilstoši Civillikuma 1771.pantam un 1772.pantam kā jau cēlušos zaudējumus, kas jāatlīdzina. Atbildētāja prettiesiskā rīcība vēl nav izraisījusi negatīvas sekas prasītājam.

Tiesa uzskata, ka biedrībai "Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" nebija pamata griezties ar pretenzijām pret transportlīdzekļa īpašnieku par zaudējumu atlīdzināšanu, zinot, ka automašīnu lietojusi tiesiski cita persona. Prasītāja darbībā nav Civillikuma 1779.pantā paredzētais cēloniskais sakars ar notikušo un apdrošinātāja pretenzijas bija vēršamas pret transportlīdzekļa tiesisko lietotāju.

Augstākās tiesas Civillietu departaments 2014.gada 31.marta spriedumā civillietā Nr.SKC-16 izskaidrojis, ka Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 3.panta otrās daļā likumdevējs ir noteicis, kam ir jāslēdz apdrošināšanas līgums šādās situācijās. Likumdevējs nav paredzējis, ka īpašniekam saglabātos atbildība, tiesīgajam lietotājam nenoslēdzot apdrošināšanas līgumu. Arī saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 44.panta trešā daļa nosaka, kad transportlīdzeklis ir nodots turētājam, par nodarītajiem zaudējumiem atbild turētājs. Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 44.panta pirmo daļu šā likuma vai citu ceļu satiksmes drošību reglamentējošu aktu pārkāpuma rezultātā nodarītais zaudējums ir jāatlīdzina, un saskaņā ar šīs likuma normas trešo daļu par nodarīto zaudējumu atbild transportlīdzekļa turētājs.

Atbildētājs nav apdrošinājis transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, viņa turējumā esošais transportlīdzeklis, par kuru netika noslēgts obligātās apdrošināšanas līgums, nodarījis zaudējumu, tāpēc viņš ir atbildīgs par zaudējumu apdrošinātājam.

Prasītājs, iesniedzot prasību tiesā, nav pieteicis lūgumu atzīt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildes dienai saņemt likumiskos procentus.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 5. panta sesto daļu, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru. Judikatūrā *(sk. Augstākās tiesas Senāta 2007. gada 14. februāra spriedumu lietā Nr. SKC-75, 2009.gada 25.novembra lēmumu lietā Nr.SPC-111, 2013. gada 26.aprīļa*

spriedumu lietā Nr. SKC-1106) pausts viedoklis, ka Civilprocesa likuma 195.pantam ir imperatīvs raksturs, līdz ar ko tiesām minētās normas izpratnē, apmierinot prasību par naudas summas piedziņu, ir pienākums neatkarīgi no prasījumā izteiktajiem lūgumiem noteikt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus. Tādēļ prasītājam atzīstamas tiesības saņemt procentus līdz sprieduma izpildei.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu proporcionāli apmierinātai daļai no atbildētāja piedzenami tiesas izdevumi. Atbilstoši Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punktam, otrai daļai no atbildētāja piedzenami ar lietas vešanu saistītie izdevumi par advokāta palīdzību- 45 EUR. Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1]pantam atbildētājam dodams termiņš labprātīgai sprieduma izpildei.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41., 93., 97., 189.-193., 204.[1]pantiem, tiesa

n o s p r i e d a

Prasības pieteikumu **apmierināt daļēji**.

Piedzīt no **/pers. B/** (personas kods /personas kods/) par labu **/pers. A/** (personas kods /personas kods/) zaudējumus 300 EUR, valsts nodevu- 70 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus par tiesas paziņojumu, pieteikuma sūtīšanu- 3.20 EUR, ar lietas vešanu saistītos izdevumus par advokāta palīdzību lietā- 45 EUR, pavisam kopā **418.20 EUR** (četri simti astoņpadsmit *euro* un 20 centi), atzīstot /pers. A/ tiesības saņemt likumiskos 6% (seši procenti) gadā no pamatsummas, kas uz doto brīdi ir 300 EUR (trīs simti *euro*) par laiku līdz sprieduma izpildes dienai (izsoles dienai) vai līdz brīdim, kad procenti sasniedz pamatsummu.

Pārējā daļā- **prasību noraidīt.**

Noteikt sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas 2018.gada 18.jūnijā Kurzemes apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Kurzemes rajona tiesā.

Tiesnesis I.Kligačs